

ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	PWYLLGOR CRAFFU CORFFORAETHOL
DYDDIAD Y CYFARFOD	5 MEDI 2013
TEITL	STRATEGAETH YMGYSYLLTU
AELOD CABINET	Cynghorydd Ioan Thomas

1 Cefndir

- 1.1 Wrth ystyried yr hyn y dylid ei gynnwys yn y Cynllun Strategol, ac wrth ystyried trefniadau gweithredu'r Cyngor, daeth yn amlwg fod angen rhoi sylw i drefniadau ymgysylltu.
- 1.2 Os am wella, rhaid cael strategaeth i wneud hynny mewn ffordd gynlluniedig ac mae yna waith yn mynd ymlaen i greu strategaeth o'r fath.
- 1.3 Mae yna ddiffyg dealltwriaeth glir o fewn y Cyngor ynglŷn â beth y mae "ymgysylltu" yn ei olygu a bwriad y strategaeth fydd ceisio amlygu hynny a mapio allan dull o wella ymgysylltu o fewn y Cyngor.
- 1.4 Nodir nad mater o bwysu botwm a chael ateb sydyn fydd hyn, ond yn hytrach, cyflawni cyfres o newidiadau fydd, gyda'i gilydd, yn newid y diwylliant o ymgysylltu o fewn y Cyngor. Fel pob newid diwylliant nid yw hyn am ddigwydd dros nos.
- 1.5 Wrth baratoi'r adroddiad yma gofynnwyd i mi gyfarch nifer o faterion ac 'rwyf wedi strwythuro'r adroddiad ar sail y materion hynny.
- 1.6 'Rwyf hefyd yn amgáu fel atodiad i'r adroddiad hwn, gopi o'r Strategaeth Ymgysylltu Drafft fel ag y saif ar hyn o bryd.

2 Beth yw sail ein dadansoddiad bod trefniadau presennol yn ddiffygiol ?

- 2.1 Mae'r Strategaeth yn nodi yn rhan 3 sut y dylai ymgysylltu ddigwydd a beth sydd yn awgrymu fod yna le i wella yma yng Nghyngor Gwynedd.
- 2.2 Fe welir o'r rhan hwnnw fod yna rhywfaint o dystiolaeth o'r Arolwg Mori a'r arolwg a wnaed ymysg rhanddeiliaid i edrych ar drefniadau gofal cwsmer nad yw pethau yn gyfan gwbl fel y dylent fod; ynghyd a nifer o enghreifftiau o brosiectau trawsnewid lle gellir gweld ar brydiau fod ymgysylltu wedi mynd ar gyfeiliorn.
- 2.3 Mae rhan yma'r strategaeth hefyd yn rhoi cynnig ar ddadansoddi pam y mae hynny wedi digwydd.

3 Beth yw'r uchelgais ar gyfer trefniadau ymgysylltu - sut fyddwn ni'n mesur llwyddiant ?

- 3.1 Mae rhan 4 y strategaeth yn manylu ar yr hyn y byddwn yn ceisio ei wneud yn y tymor canolig.
- 3.2 Yn y pen draw, yr uchelgais yw ceisio sicrhau fod pobl Gwynedd a'r Cyngor yn dod i ddeall ei gilydd yn well, ac fel y nodir yn rhan 4 y strategaeth, amcan y strategaeth yw sicrhau fod yna drefn strwythuredig o fewn y Cyngor i sicrhau cyfleoedd i hynny ddigwydd.
- 3.3 Mae'r Strategaeth yn nodi mai mater o newid diwylliant ymysg holl staff ac aelodau'r Cyngor yw hyn ac o reidrwydd bydd yn daith hir ac anodd.
- 3.4 Mae rhan 6 o'r strategaeth yn manylu sut y byddwn yn mesur llwyddiant ac yn nodi tra ei fod yn anodd mesur rhywbeth mor haniaethol ag ymgysylltu, byddwn yn defnyddio'r mesurau canlynol gan ystyried a yw'r darlun sy'n cael ei ddangos drwy eu cymryd i gyd gyda'i gilydd yn dangos gwelliant neu beidio -
- Faint o drigolion Gwynedd sy'n fodlon gyda'r ffordd y mae Cyngor Gwynedd yn rhedeg pethau;
 - Faint o drigolion Gwynedd sy'n cytuno ei fod yn bosibl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau yn eu hardal leol;
 - Faint o drigolion Gwynedd sydd wedi cymryd rhan er mwy dylanwadu ar yr hyn sydd yn digwydd o fewn y sir;
 - Faint o'r ymarferion ymgysylltu sydd wedi arwain at ddylanwadu ar y cynllun terfynol;
 - Beth yw ymdeimlad aelodau etholedig yn eu cyfanrwydd o'r trefniadau ymgysylltu ar ddiwedd y cyfnod.

4 A yw'r uchelgais ar gyfer gwella ymgysylltu bellach yn realistig yn wyneb yr her ariannol newydd y mae'r Cyngor yn ei wynebu ?

- 4.1 Mae'n wir nodi yn wyneb y cyfyngiadau ariannol fydd arnom yn y dyfodol, y bydd yn rhaid i ni ystyried yn ddwys beth yn union o fewn y Cynllun Strategol yr ydym yn gallu parhau i'w gyflawni.
- 4.2 Wrth gwrs, ar un ystyr, mewn amgylchiadau o'r fath gellid dadlau fod ymgysylltu effeithiol yn fwy pwysig fyth er mwyn sicrhau ein bod yn gwneud y pethau iawn gyda hynny o adnoddau fydd gennym gan adlewyrchu blaenoriaethau ein pobl.
- 4.3 Nid yw'r Cabinet eto wedi ystyried pa gynlluniau o fewn y Cynllun Strategol fydd yn rhaid eu hail flaenoriaethu ond byddaf yn awgrymu

y dylid cadw'r project ymgysylltu ond gan geisio ei gyflawni o fewn yr adnoddau sydd gennym ar hyn o bryd.

4.4 Ar ôl trafod gyda swyddogion rhagwelaf y bydd modd gwneud hynny gydag elfen sylweddol o'r strategaeth ond os bydd angen adnodd pellach ar gyfer unrhyw agwedd gellir ystyried hynny yng ngoleuni asesiad o'r budd fyddai'n deillio o unrhyw gynnig.

5 **Beth sy'n cael ei weld fel rôl aelodau rheng flaen/ mainc gefn yn y trefniadau ymgysylltu newydd ?**

5.1 Yn amlwg, mae aelodau yn "ymgysylltwyr" allweddol o ran y Cyngor - nid o reidrwydd oherwydd eu bod yn rhan o brosesau prosiect ffurfiol sydd gan y Cyngor - ond oherwydd eu bod mewn cyswllt cyson gyda thrawsdoriad o bobl Gwynedd (sef eu hetholwyr).

5.2 Fe welir o Atodiad 1 y Strategaeth fod yna un ffrwd gwaith (Ffrwd Gwaith rhif 8) sydd yn ymwneud ag anghenion aelodau yn y broses ymgysylltu.

5.3 Mae'r rhaglen waith yn nodi mai'r ddwy elfen gyntaf i'w hystyried o fewn y maes yma yw diffinio beth yn union yw rôl aelodau yn y broses ymgysylltu a chynnal deialog gydag aelodau ar yr hyn sydd ei angen arnynt i fod yn rhan allweddol o ymgysylltu.

5.4 Unwaith y bydd y gwaith yma wedi ei gwblhau (rhagwelir yn y rhaglen waith y bydd hyn yn digwydd erbyn Mai/ Mehefin y flwyddyn nesaf), gallwn roddi unrhyw gynigion sy'n codi o hynny ar waith.

5.5 Mae gan aelodau rôl hefyd wrth gwrs wrth ystyried llwyddiant yr holl strategaeth gan fod eu canfyddiadau nhw yn rhan o'r broses mesur (gweler pwynt bwled olaf rhan 3 uchod)

6 **Pa fath o gymorth ac arweiniad fydd ar gael i gynghorwyr, rheolwyr a staff y Cyngor ?**

6.1 O fewn y strategaeth fe welir fod elfen eang ohono yn ymwneud a sicrhau fod gan reolwyr a staff sy'n ymgysylltu y gefnogaeth a'r sgiliau i fedru gwneud hynny yn effeithiol.

6.2 Mae nifer o'r ffrydiau gwaith a'r drefn o esblygu camau pellach i gyd yn canolbwyntio ar sicrhau ein bod yn adnabod y pethau sydd eu hangen ar y rhai sydd yn ymgysylltu a cheisio sefydlu beth sydd ei angen er mwyn sicrhau fod hynny ar gael.

6.3 Un o'r adnoddau hanfodol yn hyn o beth yw'r Llawlyfr Ymgysylltu y sonnir amdano yn rhan 5 y strategaeth, fydd ar gael ar safle we fewnol y Cyngor. Bydd y llawlyfr yn helpu unigolion i ystyried beth yw'r

ymgysylltu sydd angen ei gyflawni er mwyn sicrhau fod y wybodaeth angenrheidiol gan y rhai sydd am gomisiynu neu redeg prosiect.

7 Sut fyddwn ni'n asesu llwyddiant y trefniadau newydd ?

7.1 Byddwn yn mesur llwyddiant drwy'r hyn y bydd y pump mesur a nodir yn rhan 3.4 uchod yn ei ddweud wrthym.